

Helena Pietrzak

Doktorat Agaty Kołodko

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 51/1-2, 299-301

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Z ŻYCIA WYDZIAŁU PRAWA KANONICZNEGO UKSW

Prawo Kanoniczne
51 (2008) nr 1-2

DOKTORAT AGATY KOŁODKO

Dnia 13 listopada 2007 r. na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej pani mgr Agaty Kołodko, absolwentki wyżej wymienionego Wydziału. Doktorantka przedłożyła Radzie Wydziału rozprawę pt. *„Przyczyny niezdolności konsensualnej do zawarcia małżeństwa w wyrokach Sądu Kościelnego w Białymstoku w latach 1983-2006”*. Praca doktorska została napisana na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW pod kierunkiem ks. dr hab. Janusza Gręźlikowskiego. Recenzentami rozprawy byli: ks. prof. dr hab. Stanisław Paździor (KUL) oraz ks. prof. UKSW dr hab. Henryk Stawniak.

Zagadnienie niezdolności konsensualnej do zawarcia małżeństwa, w kontekście analizy prawnej materiału procesowego, gromadzonego przez konkretny sąd, każe zwrócić uwagę przede wszystkim na aspekt historyczny, w omawianej pracy – status prawny, powstanie i zakres funkcjonowania Sądu Kościelnego w Białymstoku. Analizowana praca doktorska zawiera cezurę czasową, tj. lata 1983-2006, a więc odwołuje się również do historycznych uwarunkowań Sądu w Białymstoku.

Podstawowym założeniem rozprawy jest przebadanie orzeczeń Sądu Białostockiego we wskazanym okresie czasu pod kątem przyczyn niezdolności konsensualnej (stanowiącej podstawę teoretyczną rozważań). Dlatego też szczegółowym badaniem objęto działalność Sądu w I instancji, a więc przeanalizowano ok. 400 wyroków. Na tę ilość składa się 319 wyroków pozytywnych (ze wszystkich trzech numerów kanonu 1095), jak również 26 wyroków negatywnych. Znaczna większość procesów, w których pojawiała się kwalifikacja niezdolności konsensualnej, dotyczyła kan. 1095, n. 3. Niezdolność wynikająca z kan. 1095, n. 1 występowała głównie w przypadku schizofrenii, natomiast tylko w nielicznych wyrokach pojawił się tytuł nieważności małżeństwa określony kan. 1095, n. 2.

Na całość rozprawy doktorskiej p. mgr Agaty Kołodko, liczącej 444 strony, składa się spis treści, wykaz skrótów, bibliografia, wstęp, cztery rozdziały merytoryczne, zakończenie oraz aneksy. Podsumowanie każdego rozdziału, stanowią – wnioski kanoniczne, które są swego rodzaju oceną przeanalizowanych wyroków i mają w pewnym zakresie wartość wniosków *de lege ferenda*.

We wstępie/s. 43-49/, Autorka rozprawy wskazuje na kilka podstawowych

założeń swoich badań. Uwzględniając szeroką rozpiętość pojęcia małżeństwa, analizuje dwie przyczyny sprawcze małżeństwa. Takie wstępne ustalenia, przyczyniają się następnie do dalszych rozważań w zakresie: uregulowań KPK odnośnie zgody małżeńskiej, nierozzerwalności małżeństwa, aż po analizę procesu o stwierdzenie nieważności małżeństwa. Autorka prezentując swoją pracę krótko omówił również kwestię powstania i zakres funkcjonowania Sądu Kościelnego w Białymstoku, od statusu prawnego po aspekt przeprowadzonej reorganizacji metropolii i diecezji polskich. Warto również podkreślić, że Autorka mając na uwadze podstawę teoretyczną rozważań oraz złożoność podjętej problematyki, uwzględniła literaturę prawną – kanoniczną, ale także dotyczącą – psychologii, medycyny, psychiatrii, seksuologii, pedagogiki, teologii czy prawa cywilnego.

W rozdziale pierwszym zatytułowanym: „Niezdolność konsensualna do zawarcia małżeństwa”/s. 51-120/, Doktorantka wprowadza czytelnika w zagadnienia teoretyczne dotyczące niezdolności do zawarcia małżeństwa. Ustala w nim miejsce zgody nupturientów w strukturze prawnej małżeństwa. Następnie wskazuje na rzeczywistość konsensu małżeńskiego oraz problematykę wszystkich trzech numerów kan. 1095 KPK. W rezultacie przybliża podstawową charakterystykę procesów i wyroków z tytułu niezdolności konsensualnej, na podstawie których oparła swoje badania.

Przedmiotem kolejnych trzech rozdziałów jest gruntowna i merytoryczna analiza poszczególnych przyczyn niezdolności konsensualnej, które wynikają z analizy wyroków Sądu w Białymstoku.

Rozdział drugi, noszący tytuł: „Osobowość i jej zaburzenia jako przyczyny niezdolności konsensualnej do zawarcia małżeństwa” /s. 121-197/ poświęciła kwestiom: zaburzeń osobowości, zdefiniowała pojęcie osobowości, w tym osobowości zaburzonej, a następnie przybliżyła określone typy zaburzeń osobowości, które wystąpiły w badanych sprawach. Z uwagi na dużą liczbę niektórych zaburzeń, omówiła je osobno, dotyczy to m.in.: osobowości dyssocjalnej, osobowości zależnej, histerycznej i niedojrzałej. W podobny sposób, z uwagi na niewielką ilość spraw, przedstawiła oddzielnie osobowość – schizoidalną, narcystyczną, lękową, paranoiczną i chwiejną emocjonalnie.

Z kolei w rozdziale trzecim pt. „Choroby psychiczne i organiczne uszkodzenia mózgu oraz uzależnienia przyczynami niezdolności konsensualnej do zawarcia małżeństwa”/s. 198-312/, analizuje Autorka zakres merytoryczny przedmiotowych chorób i zaburzeń. Przedstawione w nim zagadnienia, pozwalają na postawienie tezy, że najczęściej spotykaną chorobą psychiczną jest schizofrenia. Stąd poświęciła jej osobną część rozdziału. Pozostałe choroby psychiczne omówiła łącznie. W końcowej części rozdziału podjęła kwestie uzależnień, m.in. narkomanii i alkoholizmu oraz problematykę uzależnienia od hazardu i szybkiej jazdy.

W rozdziale ostatnim – czwartym, pt. „Zaburzenia w sferze psychoseksualnej jako przyczyny niezdolności konsensualnej do zawarcia małżeństwa”/s. 313-382/, omawia Doktorantka poszczególne zaburzenia psychoseksualne, tj.: (oziębłość i nadpobudliwość seksualną, homoseksualizm i biseksualizm). Osobno wyodrębniła także problematykę impotencji seksualnej. Od strony teoretycznej przybliżyła również rzeczywistość zaburzeń płciowych, chociaż – jak zaznacza dalej w rozdziale – brak wyroków w tej materii nie pozwolił jej na praktyczną ich analizę.

Całość pracy zamyka zakończenie /s. 383-388/, które jest zarówno zbiorem wniosków kanonicznych, zawartych w poszczególnych rozdziałach, jak i odpowiedzią na postawione we wstępie założenia. Pani Agata Kołodko, ustosunkowując się do normy kan. 1095, n. 3, w zakończeniu jeszcze raz podkreśliła, jak ważne jest poznawanie badań i ustaleń teoretycznych w poszczególnych kwestiach dotyczących wyrokowania. Tym bardziej, że analiza źródłowa wyroków, pozwoliła na wyodrębnienie kwestii wzajemnej relacji poszczególnych tytułów.

Obaj recenzenci wskazali pozytywne jak i negatywne walory dysertacji pani mgr Agaty Kołodko i w końcowych wnioskach ocenili ją jako odpowiadającą wymogom stawianym przez prawo rozprawie doktorskiej, tak pod względem merytorycznym jak i formalnym. Podkreślili też, że Autorka dobrze zrealizowała swe zamierzenia badawcze.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, biorąc pod uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy dla rozpraw doktorskich, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony, nadała p. Agacie Kołodko stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Helena Pietrzak

KOLOKWIUM HABILITACYJNE KS. DRA KAZIMIERZA DULLAKA

Dnia 15 stycznia 2008 r. na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyło się kolokwium habilitacyjne ks. dra Kazimierza DULLAKA, kapłana Archidiecezji Szczecińskiej, adiunkta na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Szczecińskiego. Podstawę przewodu habilitacyjnego stanowiła rozprawa pt. *Ecclesia semper reformanda. Zjawisko synodalności w Polsce po Soborze Watykańskim II*, Wydział Teologiczny Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2007, ss. 512. Recenzentami rozprawy byli: Ks. Bp Prof. Dr Hab. Tadeusz Pieronek (PAT), Ks. Prof. Dr Hab. Jan Dyduch (Rektor PAT), Ks. Prof. Dr Hab. Wiesław Wenz (PWT), Ks. Prof. Dr Hab. Wojciech